

«Å gjøre det beste ut av det» Barn/unges erfaringer med boforhold

Ellen Andvig

Dosent

Institutt for helse-, sosial- og velferdsfag

Norske boligforhold

- Ca 80% av norske husholdninger har boliger som er selveid eller sameie /borettslag (Sandbæk, 2013)
- Lavinntektsfamilier eier i liten grad egen bolig
- Tilgang på sosiale boliger er vanskelig - omfatter 4 % av boligmassen (Sandlie & Gulbrandsen, 2017) forbeholdt de som har det vanskeligst (Hauge, 2009)
- Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier er økende i Norge (idag 9-10%) (Povlsen, mfl.2018)

Betydningen av «hjem» og bolig

- “Hjem” stedet der mennesker har slått seg til psykologisk, sosialt, kulturelt og fysisk. Begrepet omfatter både symbolske og emosjonelle aspekter (Hauge, 2009)
- Å ha et hjem er grunnleggende for unges hverdagsliv, velvære og utvikling
- Mange kvantitative studier om barn og unges boligforhold relatert til helseforhold, problemadferd og hva som kan skje dem i framtiden
- Få kvalitative studier i Norden om boligens betydning for livskvalitet og hverdagsliv sett fra barn/unges eget perspektiv

Studien «Å gjøre det beste ut av det»

- Vibeke Krane og Ellen Andvig: **Making the best of it: Adolescents' perceptions of how their home and neighborhood spheres shape their lives** (peer review in *Nordic Social Work Research*)
- Fokus på hvordan ungdommer fra lavinntektsfamilier opplever boligsituasjonen sin og hvordan boforholdene påvirker deres hverdag og livskvalitet
- Følgende forskningsspørsmål ble stilt:
 - Hvordan opplever de unge boligsituasjonen sin?
 - På hvilken måte påvirker boligen deres hverdag og livskvalitet?
- Indiv. kvalitative intervju ble benyttet
- Datamaterialet ble analysert vha. tematisk innholdsanalyse

Utvalg

Sju ungdommer mellom 12 og 20 år ble inkludert i studien

(to på 12 og 13, en på 14, 17 og 20)

fire etnisk norske, tre fra flyktningefamilier

Deres foreldre var involvert i et boligprosjekt for lavinntektsfamilier

Funn

- 1) Boligens betydning i hverdagen
- 2) Nabolagets betydning
- 3) Flyttinger
- 4) Bekymringer og drømmer

1. Boligens betydning

- Boligforholdene påvirket de unges sosiale liv og privatliv
- Samvær med familien – kunne kose seg sammen
- *“fint med åpen stue/kjøkken-løsning for da kan vi snakke sammen istedet for å rope til hverandre mellom rommene”*
- Eget rom: kunne være for seg selv / invitere venner
- Noen foreldre la til rette for at de unge skulle ha eget rom
- Å skamme seg over boligen: *“tok aldri med meg venner hjem... fordi det var så liten plass.... Tror de ville lurt på hvorfor vi hadde så lite hus når vi var så mange i familien....”*

2. Nabolagets betydning

Nabolaget var svært betydningsfullt i hverdagen:

- De satte pris på nærhet til naturen: *“jeg elsker skogen, jeg går bare rundt og ser på trærne. Fint at skoleveien min går på en sti gjennom skogen”*
- Nærhet til byen for shoppe og benytte aktiviteter som kino etc
- Ha venner i nærheten: *“viktig at venner bor nær hverandre for da kan de leke sammen. Der vi bodde før, var det mange barn og jeg hadde venner i nabohusene”*
- Kort vei til skolen – kunne gå eller sykle

3.Flyttinger

- Alle hadde flyttet flere ganger, noen hadde flyttet hyppig
- Flyttinger kunne gi nye muligheter og bedre boligforhold
- Mangel på kontinuitet og tilhørighet til venner og skole ved hyppige flyttinger
- Spontane fortellinger om mobbing

4. Bekymringer og Drømmer

- Noen bekymringer for foreldrenes økonomi og for boligsituasjonen
 - Erfaring med skadedyr, fukt og dårlig isolasjon (kulde/lyd)
 - Dårlig samvittighet for at mor sover i stua
 - Må være stille for ikke å forstyrre naboene
 - “Jeg spør ofte far om hvordan det går med økonomien, jeg spør ikke om å få noe hvis han ikke har penger”
- Detaljerte beskrivelser av drømmehuset:

Nok plass og rom til alle, flere etasjer, svømmebasseng, hage, terrasse

Konklusjon

Denne studien:

- viser at å undersøke unges egne perspektiv kan avdekke viktige forhold, ressursorientering
- underbygger viktigheten av å undersøke hverdagslivet og livskvalitet hos barn og unge i deres egen kontekst
- gir kunnskap om hvordan trangboddhet, ustabile boforhold, mange flyttinger og nabolagets kvaliteter kan påvirke barn og unges muligheter til å etablere og opprettholde verdifulle sosiale relasjoner
- Framtidig forskning: fokusere på hvordan samarbeidsstrategier kan involvere barn og unge
-kanskje bidra til andre løsninger

